

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Затверджено

На засіданні кафедри сходознавства
імені професора Ярослава Дашкевича
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.)

В.о. завідувача кафедри доц. Максимів О.Й.

Силабус із навчальної дисципліни
«Історія японської літератури»,
що викладається в межах ОПП «Японська мова та література»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 035 Філологія

Львів 2022 р.

**Силабус курсу «Історія японської літератури»
2022/2023 навчального року**

Назва курсу: «Історія японської літератури»

Адреса викладання курсу: м. Львів, вул. Університетська, 1

Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна: Філологічний факультет, кафедра сходознавства імені професора Ярослава Дашкевича

Галузь знань, шифр та назва спеціальності: 03 Гуманітарні науки 035 філологія 035.060 східні мови та літератури (переклад включно)

Викладачі курсу: Горошкевич Олена Георгіївна, старший викладач кафедри сходознавства імені Ярослава Дашкевича

Контактна інформація викладачів: olena.horoshkevych@lnu.edu.ua

Консультації по курсу відбуваються: в день проведення лекційних занять (за попередньою домовленістю)

Сторінка курсу: <http://philology.lnu.edu.ua>

Інформація про курс: Курс створено з метою ознайомити студентів з розвитком літературного процесу в Японії від давніх часів до сучасності, різноманіттям літературних жанрів, творчістю провідних поетів і письменників Японії.

Коротка анотація курсу.

Курс «Історія японської літератури» - це нормативна дисципліна зі спеціальності 035.060 східні мови та літератури (переклад включно) для студентів Ш курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», що викладається у п'ятому і шостому семестрах в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

Мета та цілі курсу.

Мета курсу – ознайомити студентів з особливостями генези класичної японської літератури, розвитком літературних напрямів, жанрів, шкіл, творчим доробком окремих авторів. Ціль – навчити студентів аналізувати літературні явища такі як жанри, напрями, стилі, літературну спадщину митця в цілому та окремі твори класичної японської літератури на широкому історико-культурному тлі та в контексті світової літератури.

Література для вивчення дисципліни.

Основна

1. Аністратенко Л.С., Бондаренко І.П. Японські поети: Біографічний словник. – К.: Видавничий дім Бураго, 2011. – 368 с.
2. Бондаренко І.П. Розкоші і злидні японської поезії. Японська класична поезія в контексті світової та української літератури. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – 566 с.
3. Японська література. Хрестоматія. Том 2. (ХІУ-ХІХ ст.)/Упорядники: Бондаренко І.П., Осадча Ю.В. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. – 696 с.
4. 中学国語資料集。東京。1998—168 р。
5. シグマ新国語便覧。国語教育プロジェクト。
6. 日本文学全史。II. 中古。東京。1988. 598 р。

Додаткова

1. Антологія японської класичної поезії. Танка. Ренга (У111-ХУ ст.)/ Переклад з японської, коментарі, упорядкування, передмова І. Бондаренко. – Київ: Факт, 2004. – 912 с.
2. Антологія японської поезії. Хайку ХУП-ХХ ст./ Передмова, переклад з яп. та коментарі І.П.Бондаренка. – К.: Дніпро, 2002. – 365 с.
3. Жага кохання. Антологія японської жіночої поезії (6-20 ст.). – Київ ВД Дмитра Бураго, 2016. – 510 с.
4. Кенко хоші. Нотатки знічев'я. – К.: Либідь, 2017. – 391 с.
5. Мацью Басьо. Поезії. – К.: Веселка, 2016. – 311 с.
6. Неприкайні душі. Антологія поєї мондрівних поетів – дзен-буддистів (Х11-ХХ ст.)/ Переклад з яп.,, передмова та коментарі І.П.Бондаренка. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2014. – 660 с.
7. По одному віршу ста поетів. Збірка японської класичної поезії 7 – 13 ст. – Київ: Грані-Т, 2008. – 232 с.
8. Рьокан. Вибрані поезії. – К.: Грані-Т, 2008. – 264 с.
9. Стежками Басьо. – К.: Грані-Т, 2007. – 96 с.
10. 現代文で読む古典と民話 / Твори класичної японської літератури і фольклору у сучасному перекладі/. – Токіо, 1992. – 123 с.
11. Anthology of Japanese Literature (from the earliest era to the mid-nineteenth century) / – Neu York, 1955.

Тривалість курсу: 80 годин аудиторних занять

Обсяг курсу: 80 годин аудиторних занять. З них 32 лекційні години у першому семестрі, 32 голини лекційних та 16 годин практичних занять у другому семестрі

Очікувані результати навчання.

В результаті вивчення курсу студенти повинні

знати: періодизацію японської літератури, загальні особливості розвитку культури в цілому і літератури зокрема того чи іншого історичного періоду; зародження, розвиток і основні риси літературних жанрів; життєвий та творчий шлях видатних літераторів, пам'ятки класичної японської літератури.

вміти: визначати жанрові та стилеві особливості поетичних та прозаїчних творів класичної та сучасної японської літератури, аналізувати ідейно-тематичні, фабульно-композиційні особливості творів, систему образів, систему художніх засобів виразності, риси індивідуального авторського стилю, визначати значення того чи іншого літературного твору та творчого авторського доробку в цілому в загальному літературному процесі, знаходити вияви літературних впливів тощо.

Ключові слова:

Літературні пам'ятки, національні літературні традиції, національна специфіка образності художніх творів, жанри японської літератури середньовіччя і Нового часу

Формат курсу:

Очний, проведення лекцій, практичних занять та консультацій

Теми.

Схема курсу

№	Тема, короткі тези	Форма заняття
1.	Епоха Камакура. Історична довідка. Зародження нової культури. Синтоїзм і буддизм епохи Камакура.	Лекція
2.	Жанр <i>тункі моногатарі</i> . Твори «Хоген моногатарі», «Хейджі моногатарі».	Лекція
3.	Твір «Хейке моногатарі». Історія написання. Основні сюжетні лінії твору.	Лекція

4.	Твір «Хейке моногатарі». Образ Тайра но Кійоморі. Буддійські мотиви твору.	Лекція
5.	Твір «Хейке моногатарі». Образи Мінамото но Йошіцуна та Мінамото но Йорітомо. Ключові батальні сцени у творі.	Лекція
6.	Життя і творчість Камо но Чьомея. Твір «Ходжьюкі».	Лекція
7.	Біографія Кенко хоші. Твір «Цуредзурегуса».	Лекція
8.	Поетичні збірки епохи Камакура. Творчість Сайгьо. Творчість Фуджівара но Шюндзея.	Лекція
9.	Творчість Фуджівара но Тейка. Антологія «Шінкокін вакашю»	Лекція
10.	Історичні твори «Мідзу кагамі», «Масу кагамі», «Гуканшью», «Джіно шьотокі»	Лекція
11.	Проза сецува. Збірки «Коджідан», «Дзоку коджідан», «Уджі ший моногатарі», «Джіккіншью», «Хошіншью»	Лекція
12.	Мемуарна література. «Ідзайої ніккі», «Кайдокі»	Лекція
13.	Автобіографічна повість Ніджью «Непрохана повість»	Лекція
14.	Культура періоду шьогунату Ашікага.	Лекція
15.	Розвиток поетичного жанру <i>ренга</i> . Антології ренга. Творчість Соїна.	Лекція
16.	Хайкай ренга. Творчість Сокана.	Лекція
17.	Фольклорна література <i>отогі дзоші</i> (розповіді-казки).	Лекція
18.	Твори: «Караїто», «Коти-миші», «Генджі-мавпа». «Саїкі»	Лекція
19.	Твір «Хачікадзукі».	Практичне заняття
20.	Театральне мистецтво театру Но. Теоретики театру – Кан’амі та Дзеамі.	Лекція
21.	Естетичний канон театру Но. П’єси <i>йокьоку</i> .	Лекція
22.	Твори «Надгробок Комачі», «Гірська відьма», «Таданорі», «Такасаго».	Практичне заняття
23.	Фарси <i>к’юген</i> . «Тroe калік», «Два даймо», «Моління про зцілення» тощо. Стилістика творів. Основні типажі персонажів.	Практичне заняття
24.	Твір «Бусу».	Практичне заняття
25.	Розвиток духовної літератури. Китаїзована література “П’яти монастирів”.	Лекція
26.	Розвиток книгодрукарства. Перекладна література. Контакти з європейською культурою.	Лекція
27.	Правління шьогунів Токугава. Політика “закриття країни”. Роки найвищого розвитку міської культури – період Генроку (1688–1704).	Лекція
28.	Розвиток поезії жанру хайкай. Поетичні школи Тейтоку і Данрін.	Лекція
29.	Мацуо Башьо. Життя і творчість.	Лекція
30.	Ліричні щоденники Башьо	Практичне заняття
31.	Естетичні категорії поетики Башьо.	Практичне заняття
32.	Поетична школа Башьо. Учні Башьо. Поетичні збірки.	Лекція
33.	Театральне мистецтво. Театри Кабукі, Бунраку.	Лекція
34.	П’єса «Нічна пісня погонicha Йосаку з Тамба»	Практичне заняття
35.	Чікамацу Мондзаемон. Життя і творчість.	Лекція
36.	Особливості драматургії театрів Бунраку і Кабукі. Частина п’єси <i>мічюкі</i> . Особливості сценічної гри.	Лекція

37.	П'єси «Олійне пекло», «Подвійне самогубство закоханих на Острові Аміджіма».	Практичне заняття
38.	Розвиток прозових жанрів. Література <i>кана-дзоши</i> , <i>укійо-дзоши</i> . Творчість Іхарі Сайкаку. Тематичний спектр творів Іхарі Сайкаку. Твори <i>кошьюку моно</i> , <i>буке моно</i> , <i>чонін моно</i> .	Лекція
39.	Твір «Кошьюку гонін онна».	Практичне заняття
40.	Твір «Кошьюку ічідай онна»	Практичне заняття

Підсумковий контроль, форма.

Іспит в кінці п'ятого семестру

Пререквізити.

Для вивчення курсу студенти повинні володіти базовими знаннями з курсу «Історія японської літератури» - давній період і період раннього середньовіччя, базовими знаннями з курсу японської мови

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу.

Лекція, практичні заняття, дискусія, робота в групах

Необхідне обладнання.

Комп'ютер, проектор

Критерії оцінювання (окрім для кожного виду навчальної діяльності).

Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: в межах 50 балів – поточна оцінка, 50 балів – максимальна оцінка за екзамен.

Питання до екзамену.

1. Епоха Камакура. Зародження нової культури.
2. Жанр *тункі моногатарі*. Твори «Хоген моногатарі», «Хейджі моногатарі».
3. Твір «Хейке моногатарі». Історія написання. Основні сюжетні лінії твору.
4. Твір «Хейке моногатарі». Образ Тайра но Кійоморі. Буддійські мотиви твору.
5. Твір «Хейке моногатарі». Образи Мінамото но Йошіцуна та Мінамото но Йорітомо. Ключові батальні сцени у творі.
6. Життя і творчість Камо но Чьомея. Твір «Ходжьюокі».
7. Біографія Кенко хоші. Твір «Цуредзурегуса».
8. Поетичні збірки епохи Камакура. Творчість Сайгьо. Творчість Фуджівара но Шюндзея.
9. Творчість Фуджівара но Тейка. Антологія «Шінкокін вакашю»
10. Історичні твори «Мідзу кагамі», «Масу кагамі», «Гуканшьо», «Джіно шьотокі»
11. Проза сецува. Збірки «Коджідан», «Дзоку коджідан», «Уджі шії моногатарі», «Джіккіншьо», «Хошіншьо»
12. Мемуарна література. «Ідзайої ніккі», «Кайдокі»
13. Автобіографічна повість Ніджю «Непрохана повість»
14. Культура періоду шьогунату Ашікага.
15. Розвиток поетичного жанру *ренга*. Антології *ренга*. Творчість Соїна, Сокана
16. Фольклорна література *отогі дзоши*. Твір «Генджі мавпа»
17. Твір «Хачікадзукі».
18. Твори «Караїто», «Коти-миші», «Саїкі»
19. Театральне мистецтво. П'єси театру Но. Теоретики театру – Кан'амі та Дзеамі. Естетичний канон театру Но.
20. Твори «Надгробок Комачі», «Гірська відьма».
21. Твори «Таданорі», «Такасаго».
22. Фарси *кьоген*. «Троє калік», «Два даймо», «Моління про зцілення» тощо. Стилістика творів. Основні типажі персонажів.
23. Твір «Бусу».
24. Розвиток духовної літератури. Китаїзовані література “П’яти монастирів”.
25. Розвиток книгодрукарства. Перекладна література. Контакти з європейською культурою.

26. Правління шьогунів Токугава. Політика “закриття країни”. Роки найвищого розвитку міської культури – період Генроку (1688–1704).
27. Розвиток поезії жанру хайкай. Поетичні школи Тейтоку і Данрін.
28. Мацуо Башью. Життя і творчість. Ліричні щоденники Башью
29. Естетичні категорії поетики Башью. Поетична школа Башью. Учні Башью. Поетичні збірки.
30. Театральне мистецтво. Театри Кабукі, Бунраку. Особливості драматургії театрів Бунраку і Кабукі. Частина п’еси *мічюкі*. Особливості сценічної гри.
31. Чікамацу Мондзаемон. Життя і творчість. П’еса «Нічна пісня погонича Йосаку з Тамба»
32. П’еси «Олійне пекло», «Подвійне самогубство закоханих на Острові Аміджіма».
33. Розвиток прозових жанрів. Література *кана-дзоші*, *укійо-дзоші*. Творчість Іхарі Сайкаку. Тематичний спектр творів Іхарі Сайкаку. Твори *кошьюку моно*, *буке моно*, *чyonін моно*.
34. Твір «Кошьюку гонін онна».
35. Твір «Кошьюку ічідай онна»

Опитування.

Опитування проводиться у формі усних виступів на практичних заняттях, участі в дискусіях, тестів та усної відповіді на екзамені